

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο, γεια σου.

Με το χτες της παροικίας έχουμε το θέμα μας κι έχουμε πει τόσα πολλά για την οργάνωση της και την εξέλιξη της. Κι εκεί που είμαστε περήφανοι για την πρόοδο και την ανάπτυξή της, τα τελευταία χρόνια είχαμε ξεμείνει από θέατρο και περιμέναμε το Σταύρο Οικονομίδη να ανεβάσει ένα δυο το χρόνο, καθώς είχαμε μείνει μόνο μ' αυτόν. Κι εκείνος, που είχε δώσει τόσες καλές παραστάσεις, μας ανέβαζε κάτι επαναλήψεις, κάτι ατυχείς επιλογές.

Λες να γέρασε; Κι εκεί που αναρωτιόμαστε αν και πώς θα συνεχιστεί η παράδοση του ελληνικού θεάτρου της παροικίας, παρουσιάζονται συγκροτήματα μαζί. Λεω παράδοση γιατί είχε παράδοση το θέατρο στην παροικία μας. Στο παρελθόν είχαμε πολλά συγκροτήματα και παραγωγές ντόπιες. Χαρήκαμε έργα της Σοφίας Καθαρείου, του Γιώργου Καζούρη, του Γιώργου Μακρίδη, της Κούλας Τεό από τη Μεμβούρη και άλλα, ντόπιες παραγωγές και δημιουργίες και ξέρω πως είναι και γραμμένα που δεν ανέβηκαν στη σκηνή.

Είναι για το κόλπο με τις συντάξεις του Κώστα Τζαβέλλα, πολύ καλό καθώς και της Γιώτας Κριλή που έχουν χάσει την επικαιρότητα κι αποκτούν πλέον ιστορική θέση, ένα σημαντικό της Σοφίας για την Υπατία και σίγουρα και άλλα που δεν τα έχω υπόψη μου. Ευτύχησα να δω τον Πέτρο τον Πρίντζη με το Τάκη τον Καλδή σε έργα που ανέβασε ο «Ατλας» εκείνα τα χρόνια τα παλιά.

Είδα και κάποιο θέατρο με παιδιά εδώ γεννημένα, που είχαν δημιουργήσει το Ολύμπικ Κλαμπ, κάπου στα 1950 - 55 που όμως δεν επέζησε. Γι' αυτό λεω έχουμε παράδοση

Που φτάνει πίσω στα 1928 με τον Παϊζη. Πρέπει να ρωτήσουμε και τον Καναράκη, ίσως αυτός να έχει ανακαλύψει και κάτι παλιότερο με τις... ανασκαφές του.

Το μεγάλο ξεκίνημα για την θεατρική παράδοση των καιρών μας έγινε από τη δεκαετία του 50 με τον Χρυσόστομο τον Μαντουρίδη. Εκείνος το ζούσε το θέατρο και ζούσε για το

θέατρο. Το σπίτι του, ένα μικρό δι-αμέρισμα, ήταν εντευκτήριο. Οι πιο στενοί, σπιτικοί θα έλεγα ήταν ο Ζοζέφ Καρούανα, ο Άγγελος Αδάμ κι ο Σταύρος Οικονομίδης ο νεότερος από όλους και ο πιο αφοσιωμένος μαθητής.

Αλλά όλοι είχαν -είχαμε- κλειδί για του Χρυσόστομου. Οι πρόβες, οι συζητήσεις, η ατμόσφαιρα ήταν μια όαση πνευματική για την στεγνή μας καθημερινότητα. Αλλά δεν ήταν μόνο το Συγκρότημα Μαντουρίδη. Ένα επιτυχημένο και με καλή απόδοση και πολλές επιτυχίες, ήταν το Συγκρότημα Πρίντζη - Κατσιμπούμπα - Γαρυφαλλάκη και άλλων, που ούτε μόνιμο ήταν, ούτε αποκλειστικό. Εκείνο που ήταν ο σημαντικός παράγοντας, ήταν ο σκηνοθέτης, Νίκος Χριστόπουλος, ένας χαμηλών τόνων άνθρωπος, κουρέας που δεν τον περίμενες τόσο ικανό. Ήταν ο Άγγελος ο Καλύβας, καλό και επιτυχημένο συγκρότημα.

Ο Νίκος ο Μαυράκης ανέβασε αρκετά έργα στην Κυπριακή Κοινότητα, όλα καλά και πετυχημένα. Συγκροτήματα άλλα που συγκροτούσαν ένα θίασο έπαιζαν μερικά έργα και μετά καθένας το δρόμο του. Υπήρχε όμως θεατρική δράση. Κι εκεί που λέγαμε, τελειώνουμε, τι γίνεται μας παρουσιάστηκαν τρία νέα θέατρα! Για τα νέα, όμως, θα τα ξαναπούμε. Η συνέχεια επί της οθόνης, δεν γράφαν τα προγράμματα στους κινηματογράφους;

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Το παραμύθι πες το απλά,
Στοχαστικά, μελωδικά
Σαν τη γιαγιά στο παραγώνι.

Και πάρε και τη λύρα σου
Και κάνε το τραγούδι.
Και βάλε λάμιες, δράκοντες
Νεράιδες βλαχοπούλες
Και βάλε βασιλόπουλα,
της γειτονιάς τραγούδια.
Και βάλε και μπνύματα,
Προβλήματα, απορίες
και δέστα με διδάγματα,
πολύχρωμες κορδέλες.
Και κάνε το, παλμό ζωής
Να επικοινωνήσεις
Μ' ανησυχίες κι όνειρα
Στα παιδικά τα μάτια.
Πες το απλά στοχαστικά
Να επικοινωνήσεις.
Μα μη δεχτείς επιρροές
Μιμήσεις και αντιγραφές
Να εντυπωσιάσεις.
Πες το απλά αληθινά

για να σ' ακούσουν όλοι.
Δεν είναι Τέχνη οι λέξεις οι
στριφνές

Και με το ασυνήθιστο,
Το ακαταλαβίστικο,
δεν κοινωνείς με όλους.

Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εσένα Γρηγόρη,
Πραγματικά χάρηκα με το θέμα που επέλεξες να συζητήσουμε σήμερα, γιατί το θέατρο είναι ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία της ανεκτίμητης κληρονομιάς μας από τους αρχαίους προγόνους μας.

Ο Έλληνας, όπου και αν βρεθεί, πρώτα θα φροντίσει ν' αποκτήσει την εκκλησιά του, το σχολείο του και το θέατρο.

Στην Αλεξάνδρεια είχαμε τα δικά μας παροικιακά θεατρικά συγκρο-

τήματα, αλλά απολαμβάναμε και το προνόμιο της επίσκεψης θεατρικών συγκροτημάτων από την Ελλάδα με τους πιο σημαντικούς ηθοποιούς της εποχής εκείνης: Την Κοτοπούλη, τον Γιώργο Παππά και την Βάσω Μανωλίδου, τα «Καλουτάκια», τον Αλέκο Λειβαδίτη και τη Ρένα Ντορ, για ν' αναφέρω μόνο μερικούς.

Ακόμα και στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν φιλοξενούσαμε την τραγουδίστρια της νίκης, Σοφία Βέμπο, αν και παιδί οι θεατρόφιλοι γονείς μου με πήραν να δω την επιθεώρηση της Βέμπο «Ξαναθίζουν τα Ρόδα».

Μια άλλη όμορφη ανάμνηση που δείχνει την αγάπη των Αιγυπτιωτών για το θέατρο, ίσως την έχω αναφέρει, αλλά αξίζει να την επαναλάβω. Είχε έρθει με το συγκρότημά της η Μαρίκα Κοτοπούλη για ν' ανεβάσει αρχαία τραγωδία, ξεκινώντας από το Κάιρο. Στην Αλεξάνδρεια η παράσταση είχε προγραμματιστεί σε ανοικτό χώρο σε μεγάλο κήπο, που είχε γεμίσει από φίλους του καλού θεάτρου και φυσικά εμένα με τους γονείς μου.

Πριν αρχίσει η παράσταση, όμως, βγαίνει στη σκηνή η Κοτοπούλη για ν' ανακοινώσει ότι άργησαν οι αποσκευές από το Κάιρο με τα σκηνικά και τις ενδυμασίες.

«Θα παίξουμε με τα ρούχα μας και χωρίς σκηνικά, αλλά όποιος δεν θέλει αυτή την παρουσίαση ας περάσει από το ταμείο να του επιστραφούν τα χρήματα του εισιτηρίου», είπε η Κοτοπούλη και σάς διαβεβαιώ ότι δεν είδαμε ούτε ένα άτομο να σκωθεί για να φύγει.

Θα μού επιτρέψεις, όμως, καλέ φίλε να διαφωνήσω με το σχολικό σου για τον Οικονομίδη, που έστω στην ηλικία του παραμένει το αγαπημένο «Σταυράκι» του παροικιακού θεάτρου. Ασφαλώς, χειροκροτώ τα νέα θεατρικά σχήματα στην παροικία μας, όμως, όπως τραγουδά ο Ζαμπέτας, «Όταν έφτανες πενήντα, την παλιά την εποχή, σου φωνάζαν όλοι γέρο άντε και καλή ψυχή. Τώρα όμως στα πενήντα είσαι άπιαστο πουλί, Έχεις πείρα στην αγάπη, έχεις τέχνη στο φιλί» και θα πρόσθετα πως ο Σταύρος έχει πείρα και στο θέατρο που δεν πρέπει να πάει χαμένη, επειδή είναι... κάποιος ηλικίας.